

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/111/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813201250
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5813201250.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Jána Burika v právnej veci navrhovateľky: Ing. U. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom K., O. XX/XX, právne zastúpená JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom, so sídlom Z., ul. V. XXX/XX, proti odporcovi: P. V., nar. XX.X.XXXX, bytom K., O. XX/XX, právne zastúpený JUDr. Kornéliou Múkerovou, advokátkou, so sídlom ul. G. XX, B. B., o zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 8C/25/2013-33 zo dňa 29. apríla 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. počnúc dňom 1.9.2012 zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľky k odporcovi určenú rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 23.11.2011 č. k. 7C/67/2011-47 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 22.8.2012 č. k. 7Co/56/2012-64. Výrokom II. navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

Z dôvodov rozsudku vyplýva, že rozhodnutie súdu sa opiera o ust. § 78 ods. 1, § 62 ods. 1 Zákona o rodine. Odporca zložením maturitnej skúšky v roku 2012 získal úplné stredoškolské vzdelanie umožňujúce mu vlastnou prácou zabezpečovať si svoje životné potreby, čím nadobudol schopnosť zabezpečovať si sám svoju obživu. Odporca nepredložil, no najmä neoznačil žiaden dôkaz svedčiaci o tom, že by si ako uchádzač o zamestnanie aktívne hľadal a uchádzal sa o prácu zodpovedajúcu dosiahnutému vzdelaniu. Takisto v rovine tvrdení zostala obrana o nemožnosti štúdia iba v dôsledku nepriaznivej finančnej situácie, keď podľa názoru súdu, v prípade úprimnej snahy o ďalšie vzdelávanie sa, nič nebránilo odporcovi, aby v prípade ďalšieho štúdia zažiadal napríklad o sociálne štipendium či študentskú pôžičku popri požiadavke na zvýšenie výživného od rodičov. O tom, že odporca je viac než spôsobilý živiť sa sám, svedčí nielen nadobudnutie nehnuteľností za cudzie prostriedky, ale aj možnosť dať sa zastupovať v rámci tohto konania advokátom. Súd preto vzhľadom na preukázanú zmenu pomerov na strane odporcu, vychádzajúc z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, zrušil počnúc dňom 1.9.2012 vyživovaciu povinnosť navrhovateľky k odporcovi určenú vyššie uvedenými rozsudkami. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľke ako účastníčke v konaní úspešnej nebola priznaná náhrada trov konania, nakoľko náhradu nepožadovala.

Voči citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Napadnuté rozhodnutie navrhuje zrušiť a vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Napadnuté rozhodnutie považuje za vecne nesprávne. Má za to, že postupom súdu sa odporcovi odňala možnosť konať na súde a súd nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Súd na pojednávaní dňa 29.4.2013 prejednal vec v neprítomnosti odporcu a jeho právnej zástupkyne. Súd vo svojom rozhodnutí konštatuje, že sporové strany boli riadne predvolané, odporcovi bolo predvolanie doručené dňa 16.4.2013, čím bola zachovaná 5-dňová lehota na prípravu pojednávania a odporca mal dostatočný časový priestor na zabezpečenie si právneho zastúpenia, pre ktoré sa rozhodol až dňa 26.4.2013, tesne pred pojednávaním. Ďalej súd konštatuje, že súdu síce bola doručená žiadosť právnej zástupkyne odporcu o odročenie pojednávania datovaná dňom 26.4.2013, no táto súdu došla 2.5.2013, už po pojednávaní. Odporca si dňa 26.4.2013 zvolil právneho zástupcu na zastupovanie v predmetnom konaní. Právna zástupkyňa dňa 26.4.2013 prevzala uvedené právne zastúpenie, o ktorom ihneď informovala spolu so žiadosťou o odročenie pojednávania vytyčeného na deň 29.4.2013 o 8.00 hod. súd i právneho zástupcu navrhovateľky písomne prostredníctvom faxového podania v čase o 10.10 hod. a 10.12 hod. s tým, že originál plnej moci bude následne zaslaný prostredníctvom pošty. Z uvedeného vyplýva, že súd i právny zástupca navrhovateľky už 26.4.2013 mali informáciu o prevzatí právneho zastúpenia a žiadosti o odročenie. Z uvedeného dôvodu odporca považuje tento postup súdu za postup, ktorým došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania, ako aj k porušeniu práva účastníka na spravodlivý proces, ktorý nepochybne zahŕňa i právo na právnu pomoc. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že odporca v roku 2012 zložením maturitnej skúšky získal úplné stredoškolské vzdelanie umožňujúce mu vlastnou prácou zabezpečovať si svoje životné potreby. Ďalej súd nadobudol presvedčenie, že odporca je viac než spôsobilý sa živiť sám, keďže nadobúda nehnuteľnosti za cudzie prostriedky, ako aj vychádzajúc z možnosti dať sa zastupovať advokátom. Zvoliť si zástupcu patrí medzi základné práva účastníka konania. V predmetnom právnom spore je aj navrhovateľka zastúpená advokátom. Zdôvodňovanie súdu o spôsobilosti odporcu živiť sa sám, možnosťou odporcu dať sa zastupovať v konaní advokátom, považuje odporca za porušenie povinnosti súdu zabezpečiť účastníkom konania rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Pokiaľ ide o nadobudnutie schopnosti sa živiť, kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu. Odporca má za to, že len samotná skutočnosť, že nadobudol pracovnoprávnu spôsobilosť, nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov, a to ani vtedy, keby bol schopný nejakej - hocijakej zárobkovej činnosti. Vzhľadom na to navrhuje rozhodnúť v zmysle odvolacieho návrhu.

Navrhovateľka vo vyjadrení žiada rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny. Stotožňuje sa s rozsudkom prvostupňového súdu, ako aj s jeho odôvodnením. Súd pri svojom rozhodnutí nepochybil a správne odôvodnil svoje rozhodnutie. Má za to, že odporcovi nebola odňatá možnosť konať na súde, pretože návrh na zrušenie výživného bol podaný navrhovateľkou na prvostupňový súd dňa 14.2.2013 a odporca mal možnosť zvoliť si právneho zástupcu v dostatočnom predstihu. Nedostatok času na oboznámenie sa so spisom novým právnym zástupcom nemožno kvalifikovať za dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Na potvrdenie, že odporca nie je odkázaný na výživné od navrhovateľky a že si obživu zabezpečuje samostatne, navrhovateľka predkladá odvolaciemu súdu listinu, z ktorej jednoznačne vyplýva, že odporca je reprezentant Allianz - Slovenskej poisťovne, a.s.. Je teda samostatne zárobkovo činný a nie je odkázaný na výživné od navrhovateľky. Odporca v podanom odvolaní tiež neuviedol, ani nepreukázal potrebu, že by bol odkázaný na vyživovaciu povinnosť od navrhovateľky. Odporca nepokračuje vo svojom ďalšom vzdelávaní a tvrdenie odporcu, že je to v dôsledku jeho nepriaznivej finančnej situácie, je zavádzajúce a nepravdivé. Poukazuje tiež na dôkazy priložené k návrhu, podľa ktorých odporca nadobúdala nehnuteľnosti prostredníctvom kúpnych zmlúv.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) rozsudok okresného súdu postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O.s.p. potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny.

Vzhľadom na odvolaciu námietku odporcu o odňatí možnosti konať pred súdom, sa krajský súd zamerlal na prieskum procesného postupu okresného súdu pred vydaním napadnutého rozhodnutia, či nevykazuje znaky odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom.

K odňatiu možnosti odporcovi konať pred súdom malo dôjsť postupom okresného súdu, keď vykonal pojednávanie nariadené na deň 29.4.2013 napriek tomu, že odporca si zvolil dňa 26.4.2013 právnu zástupkyňu, ktorá sa pre nedostatok času nemohla oboznámiť so spisom a z tohto dôvodu faxovým podaním, ktoré na súd zaslala 26.4.2013, žiadala pojednávanie odročiť.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom, za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Podľa tvrdenia odporcu malo dôjsť k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom práve tým, že okresný súd vykonal pojednávanie dňa 29.4.2013.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p., súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní a ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka. Prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Toto ustanovenie platí aj pre konanie na odvolacom súde (§ 211 O.s.p.).

Zo spisu vyplýva, že návrh vo veci samej, ako aj jeho prílohy boli odporcovi doručené 6.3.2013 spolu s výzvou, aby sa k veci vyjadril. Predvolanie na pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 29.4.2013, bolo odporcovi doručené dňa 16.4.2013. Odporca sa o konaní ako takom, ako aj o nariadenom termíne pojednávania, dozvedel s dostatočným časovým predstihom a bol mu poskytnutý dostatočný časový priestor, aby sa mohol oboznámiť s podstatou konania, ako aj realizovať ústavou zaručené právo zvoliť si advokáta, aby ho v konaní zastupoval.

Pojmovým znakom odňatia možnosti konať pred súdom je, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu. Zvolenie si právneho zástupcu v posledný pracovný deň pred nariadeným dňom pojednávania môže byť dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania iba výnimočne, ak existujú objektívne dôvody, ktoré môžu ospravedlniť pasivitu účastníka, v tomto prípade odporcu, ktorý si právneho zástupcu nezvolil v dostatočnom časovom predstihu, hoci mal na to vymedzený priestor. Zo spisu nevyplýva, že by odporca nemal dostatok času zvoliť si právneho zástupcu, ktorý by bol schopný v čase do pojednávania oboznámiť sa s obsahom spisu a zúčastniť sa na pojednávaní. Prípadná pasivita účastníka, keď si právneho zástupcu nezvolil včas, je na ujmu samotného účastníka, nie súdu alebo protistrany v konaní.

Hoci z obsahu spisu nevyplýva, že by faxové podanie právnej zástupkyne odporcu so žiadosťou o odročenie pojednávania bolo súdu doručené dňa 26.4.2013, ani samotné doručenie tejto žiadosti by nezakladalo dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania.

Odporca bol na pojednávanie riadne predvolaný a neexistoval žiaden dôvod, ktorý by ho zbavoval povinnosti zúčastniť sa nariadeného pojednávania. Odporca mal dostatok času zvoliť si právneho zástupcu tak, aby tento zástupca mal dostatok času pripraviť sa na pojednávanie. Odporca svojím vlastným konaním si zmaril možnosť zúčastniť sa pojednávania a realizovať na ňom svoje procesné práva a povinnosti účastníka konania, vrátane práva na obhajobu.

Okresný súd postupoval správne, keď vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti odporcu a postupom okresného súdu nedošlo k odňatiu možnosti odporcovi konať pred súdom.

Okresný súd zároveň v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil.

V danej veci ide o sporové konanie, kde účastníci konania majú tzv. povinnosť tvrdenia, t.j. tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých účastník odvodzuje svoje právo alebo povinnosť protistrany, ako aj povinnosť dôkaznú, označiť dôkazy, ktorými chce účastník konania preukázať pravdivosť ním tvrdených skutočností. Okruh skutočností, ktoré je potrebné v konaní tvrdiť a preukázať, je daný predmetom konania. V danom prípade rozhodujúcou právnou otázkou bola otázka trvania vyživovacej povinnosti navrhovateľky voči odporcovi, ktorej posúdenie bolo závislé od skutočností, či odporca nadobudol schopnosť samostatne sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine).

Zo zisteného skutkového stavu nepochybne vyplýva, že odporca ukončil vzdelanie na strednom stupni školy. V ďalšom vzdelávaní nepokračuje a nadobúda majetok (pozemkové nehnuteľnosti nezanedbateľnej výmery).

Ukončením prípravy na budúce povolanie odporca získal vzdelanie a uplatniteľnosť na trhu práce, pokiaľ neexistujú objektívne dôvody, ktoré by odporcovi bránili zabezpečiť si zdroj vlastných príjmov. Ak takéto okolnosti sú, bolo dôkaznou povinnosťou odporcu takéto okolnosti preukázať. Je irelevantné, z akých dôvodov odporca nepokračuje v štúdiu (odporca nepredložil nijaké dôkazy na preukázanie skutočností, že nepokračovanie v štúdiu je spôsobené jeho zlou finančnou situáciou). Samotné stredoškolské vzdelanie je postačujúce, aby si odporca mohol zabezpečiť zdroje vlastných príjmov. Viacpočetné nadobúdanie nehnuteľného majetku v poslednom období svedčí o tom, že odporca disponuje finančnými prostriedkami na zabezpečenie investičných statkov, pred ktorými musia byť nevyhnutne uspokojované bežné potreby, ako je strava, obliekanie, obuv, zdravotnícka starostlivosť a podobne. Okresný súd mal preto dostatočný skutkový poklad, z ktorého mohol vyvodiť právny záver, že odporca nadobudol schopnosť samostatne sa živiť a vyživovacia povinnosť navrhovateľky voči nemu zanikla.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, že právne zastúpenie nemôže byť na ujmu odporcu, v tom krajský súd dáva odporcovi za pravdu a konštatuje, že v prípade práva na obhajobu ide o ústavou zaručené právo účastníka, ktoré mu nemôže byť na ujmu.

Toto však nič nemení na vecnej správnosti napadnutého rozsudku, a preto krajský súd rozsudok okresného súdu z vyššie uvedených dôvodov potvrdil vrátane výroku o trovách konania, ktorý rovnako vykazuje vecnú správnosť.

Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 224 ods. 1 s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľka bola v odvolacom konaní úspešná, trovy konania si však neuplatnila, a preto jej krajský súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.